

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat-Generaal Milieu en Internationaal
t.a.v. de heer ir. R.P. Lapperre
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

datum
18 december 2020

ons kenmerk
110535/RN

contactpersoon
mw. S. Weide-Reynaers

betreft
Consultatiereactie Wijziging Omgevingsbesluit i.v.m. opleggen FZ

uw kenmerk
-

e-mail
sreynaers@uvw.nl

telefoonnummer
+31 70 351 97 51

Geachte heer Lapperre,

Op 24 november 2020 werden wij geattendeerd op de consultatie van de wijziging van het Omgevingsbesluit in verband met het opleggen van financiële zekerheid (hierna: FZ) bij majeure risico- en afvalbedrijven. Wij hebben met veel belangstelling kennis genomen van deze wijziging en maken graag van de gelegenheid gebruik om hier inhoudelijk op te reageren.

Wij zijn op hoofdlijnen positief over deze regeling omdat de huidige maatregelen in de sfeer van preventie, toezicht en handhaving niet kunnen voorkomen dat overheden regelmatig voor de kosten van het opruimen van milieuschade komen te staan. Ook kan uit oogpunt van proportionaliteit maatwerk worden toegepast in de hoogte van financiële zekerheid op basis van de mate waarin kosten van milieuschade door een bedrijf reeds kunnen worden gedragen.

We hebben wel nog enkele inhoudelijke opmerkingen en vragen ten aanzien van de voorgestelde tekst, omdat wij van mening zijn dat de belangen van de waterschappen in de voorgestelde regeling onvoldoende zijn meegenomen. We zullen in deze brief daarom ingaan op het belang voor de waterschappen, de reikwijdte van de regeling en de interbestuurlijke samenwerking die in dit kader volgens ons van belang is. Ten slotte, zullen we nog ingaan op de zgn. zuiveringstechnische werken zoals deze nu zijn opgenomen in de regeling.

Relevantie voor de waterschappen

Veel bedrijven hebben geen vergunningplichtige wateractiviteit in de zin van de Waterwet bij normale bedrijfsvoering, maar in geval van calamiteiten zijn er wel kosten bij waterschappen. Dit doordat bijvoorbeeld op oppervlaktewater wordt geloosd, al dan niet via het rioolstelsel van de gemeente. De waterschappen hebben dan wel kosten voor de bestrijding van de effecten, maar kunnen vooraf geen financiële zekerheid stellen omdat er geen wateractiviteit is. Het feit dat er vaker om een financiële zekerheid gevraagd gaat worden zal waarschijnlijk tot gevolg hebben dat er een professionelere bedrijfsvoering nodig is bij diverse bedrijven. Dat beperkt ook het risico van milieu-incidenten en dus ook het risico op waterverontreinigingen.

Als we het hebben over milieuschade bij waterschappen gaat het vaak om gevolgschade van een calamiteit zoals bijvoorbeeld een brand. Deze schade wordt in de huidige situatie via aansprakelijkstellingen op de (verzekering van de) veroorzaker verhaald. Ook de rekening voor kosten van waterschappen als gevolg van het toepassen van (spoed)bestuursdwang gaat naar de veroorzaker. Verbreding van de mogelijkheden om FZ op te leggen, en de mogelijkheid om de gevolgschade waaronder schade door verontreinigd bluswater of asbest hierbij te betrekken, is voor de waterschappen dan ook van belang.

Reikwijdte van de mogelijkheid om FZ op te nemen

Het vraagstuk financiële zekerheidsstelling is nu gelinkt aan Wabo-omgevingsrecht op het terrein van milieu waardoor gemeenten en provincies zijn betrokken. Dat schade die de waterschappen als gevolg van een calamiteit leiden in principe niet onder de zekerheidsstelling valt is voor waterbeheerders een belangrijk aandachtspunt. We zouden deze reikwijdte graag verbreed zien.

Voor vergunningplichtige wateractiviteiten is het op grond van de Waterwet nu mogelijk om voorschriften over financiële zekerheid aan een watervergunning te verbinden (artikel 6.20 Waterwet). De Waterwet gaat grotendeels op in de Omgevingswet en dus verandert er voor de waterschappen weinig. Wel is het speelveld vrij beperkt want waterschappen mogen slechts beperkende voorschriften aan een vergunning verbinden als die voorschriften strekken tot bescherming van onze waterstaatkundige belangen uit de Waterwet.

Voor omgevingsvergunningen is het wel nieuw. Er is geleerd van een paar faillissementen van grote chemiebedrijven maar ook bijvoorbeeld van de vuurwerkramp in Enschede en faillissementen van afvalverwerkende bedrijven. Dit zijn dan ook precies de bedrijven/inrichtingen waarvoor de zekerheidsstelling een verplicht onderdeel wordt van de omgevingsvergunning. Voor zover wij kunnen beoordelen is dit vraagstuk vooral relevant voor milieuvergunningen voor grote risico-bedrijven (BRZO) en specifieke bedrijfstakken.

Dit leidt bij de waterschappen tot de volgende vraag: *Moet een waterschap een financiële zekerheidsstelling in de voorschriften opnemen als dat bij de milieuvergunning voor hetzelfde bedrijf ook al is gedaan?* Wij gaan er namelijk vanuit dat dit straks bij vergunningen op basis van de Omgevingswet voor een wateractiviteit aan de orde kan zijn. We vragen ons dus af wat exact de reikwijdte is van deze financiële zekerheid. Wij zien dit graag verder verduidelijkt in de toelichting.

Interbestuurlijke afstemming

De waterschappen achten het van belang dat decentrale overheden met elkaar in overleg treden over de toepassing van de mogelijkheid tot het opleggen van FZ. Waterschappen zullen dan samen met gemeenten en provincies moeten inventariseren bij welke bedrijven de financiële zekerheid geldt. De financiële zekerheid zal veelal in omgevingsvergunningen worden opgenomen.

Anderzijds zullen waterschappen bij watervergunningen voor directe lozingen een inventarisatie moeten maken in samenspraak met gemeente en provincie, aangezien zij beter zicht hebben op wat bij bedrijven aan gevaarlijk materiaal/stoffen aanwezig is. We zullen bij de uitvoering van deze regeling dus gebruik moeten maken van elkaars kennis.

De bescherming van de RWZI is in dit kader een interessant aandachtspunt. Hier gaat het om twee belanghebbenden met ieder een eigen belang. Via afvalwaterakkoorden wordt bijvoorbeeld afgesproken dat we een bepaalde waterkwaliteit mogen verwachten (bijv. <10% remming). De vraag die de waterschappen hierbij hebben is hoe dit moet worden ingestoken. *Klopt het dat het dan aan de gemeenten is om de financiële zekerheid in te zetten om zo te voorkomen dat dergelijk afval in onze waterketen terecht komt?* Ook deze vraag zien wij graag beantwoord.

Zuiveringstechnische werken

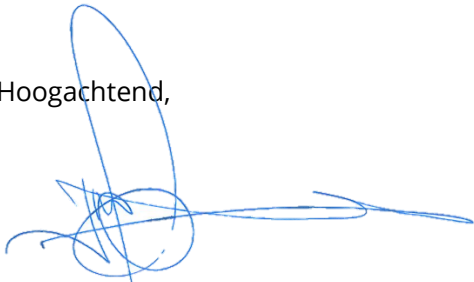
De definitie van zuiveringstechnisch werk in relatie tot artikel 8.5 jo. 8.7 Omgevingsbesluit, maakt dat niet duidelijk is of art. 8.5 lid 2o wel uitvoerbaar is, of altijd onder de uitzondering van 8.7 valt. De vraag die wij hierbij hebben: *Klopt het dat de wetgever hier eigenlijk een zuiveringsvoorziening, die door derden wordt geëxploiteerd als bedoeld in 3.41 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bedoelt?* Dat lijkt namelijk te volgen uit de toelichting.

Als de bovenstaande lezing klopt stellen wij voor om de in categorie 2o genoemde zuiveringstechnische werken te schrappen, omdat de overheid zelf beheerder is van deze installaties en dus zelf de kosten moet dragen van eventuele milieuverontreinigingen. Een financiële garantstelling is niet nodig omdat overheden niet het oogmerk hebben om winst te maken. Dit sluit aan bij art. 8.7 Omgevingsbesluit. Gezien de gevolgen voor het watersysteem bij incidenten adviseren wij in aanvulling hierop om een categorie toe te voegen, namelijk een zuiveringsvoorziening als bedoeld in artikel 3.41 Bal.

Wij zien graag dat bovenstaande punten door u worden meegenomen bij de definitieve uitwerking van dit voorstel tot wijziging van het Omgevingsbesluit.

Mocht u naar aanleiding van onze reactie nog vragen hebben of in overleg willen treden met betrekking tot de door ons gemaakte opmerkingen, dan kunt u hiervoor contact opnemen met mevrouw mr. S. Weide-Reynaers (sreynaers@uww.nl / [0682013415](tel:0682013415)).

Hoogachtend,

drs. J.M.C Smallenbroek
Algemeen directeur